STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI JESENICE

ZA OBDOBJE 2014-2018

Jesenice, Maj 2014

KAZALO

I. UVOD 1
II. ANALIZA STANJA, POVZETKI ANALIZ TER USMERITVE 2
1. IZHODIŠČA, NAMEN IN CILJI PRIPRAVE STRATEGIJE ZA MLADE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2014 -2018 2
1.1. Izhodišča 2
1.2. Usklajenost z razvojnimi strategijami in politikami 3
1.3. Namen 3
1.4. Cilji 3
2. OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV S PODROČJA MLADIH IN STATISTIČNI PODATKI 4
2.1. Opredelitev temeljnih pojmov s področja mladih 4
2.2. Statistični podatki o mladih v občini Jesenice 6
3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU MLADIH V OBČINI JESENICE 8
3.1. Ukrepi Občine Jesenice 8
3.2. Mladinska dejavnost in organizacije v mladinskem sektorju 8
3.3. Vključenost mladih od 15 do 29 leta v društva in ostale organizacije, ki delujejo v občini Jesenice 13
3.4. Mladi v občini Jesenice 14
4. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI JESENICE 17
III. IZVEDBENI PROGRAMI 17
1. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE MLADINSKE POLITIKE 17
1.1. ZAPOSLOVANJE 17
1.2. IZOBRAŽEVANJE 18
1.3. STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH 20
1.4. MLADI IN DRUŽBA - PARTICIPACIJA MLADIH V DEMOKRATIČNIH PROCESIH 20
1.5. MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE 20
2. TERMINSKI NARČT 22
3. ZAKLJUČEK 23
4. VIRI 23

I. UVOD

Občina Jesenice je konec novembra 2012 sprejela odločitev o pripravi lokalne strategije za mlade, ki bo za obdobje 2014-2018 vsebinsko in časovno začrtala delovanje občine na področju mladine. Pri pripravi strategije za mlade v občini Jesenice sta sodelovala tudi Zavoda za šport Jesenice - OE Mladinski Center Jesenice (v nadaljevanju: MCJ) in Mladinski svet Jesenice (v nadaljevanju: MSJ), in sicer v delu, ki se nanaša na raziskavo mnenj mladih o trenutnih pogojih ter zbiranju želja in konkretnih predlogov mladih za spremembe, ki so po njihovem mnenju nujne in potrebne na področju mladih v občini Jesenice.

Aktivno vlogo v procesu oblikovanja strategije so poleg občinske uprave, MCJ in MSJ imeli tudi mladi občani in mlade občanke med 15 in 29 letom starosti.

Mladi so bili k sodelovanju pozvani preko različnih informacijskih kanalov. Enotno povabilo mladim, so po dogovoru z MCJ na svojih spletnih straneh objavile naslednje organizacije: Klub jeseniških študentov, Gimnazija Jesenice, Srednja šola Jesenice, Društvo žarek, Zveza društev prijateljev mladine Jesenice in Občinska knjižnica Jesenice. Pozivi mladim k sodelovanju so bili objavljeni v medijih: časopis Jeseniške novice (št. 5., 8.3.2013, prispevek »Strategija za mlade v občini Jesenice«; št. 20., 22.11.2013, »Mladi kot potencial, ne strošek«) in Radio Triglav – »Beseda mladih«. Mladi so bili obveščeni tudi osebno oz. medvrstniško.

Mladi so svoja stališča, predloge oz. pobude in ukrepe lahko izrazili na različne načine:

- 30. marca 2012 je MCJ kot regijski koordinator v sodelovanju z Mladinskim svetom Slovenije in Mladinsko mrežo MaMa organiziral regionalno srečanje »DIALOG MLADIH«. Mladi so v okviru ostalih predlogov, podali še dva, ki se navezujeta na lokalno mladinsko politiko, in sicer zagotoviti primerne več-funkcionalne prostore za mladinsko delovanje na Jesenicah ter pristopiti k izgradnji mladinskega hostla na Jesenicah.
- V mesecu oktobru 2012 je Občina Jesenice v sodelovanju z MSJ izvedla okroglo mizo »MLADI V OBČINI JESENICE«. Po mnenju mladih je eden izmed poglavitnih problemov komunikacija med mladimi in občino. Mladi so še poudarili, da se soočajo še z ostalimi številnimi problemi, kot so težavna birokracija, pomanjkanje primernih prostorov za mlade in premalo vlaganj v izobraževanje mladih.
- Med marcem in junijem 2013 je potekalo obsežno anketiranje mladih na različnih lokacijah. MCJ je ob podpori Gimnazije Jesenice izvajal anketiranje med dijaki 2., 3. in 4. letnikov, ki živijo v občini Jesenice, ter ob podpori Srednje šole Jesenice med dijaki 3. in 4. letnikov, prav tako z območja občine Jesenice. V posredovanje anket mladim so se aktivno vključili MSJ, Klub jeseniških študentov, Društvo Žarek, Občinska knjižnica Jesenice, Ljudska univerza Jesenice, Zavod za zaposlovanje – urad za delo Jesenice in posamezni mladi. Analiza ankete je predstavljena v poglavju 3.4. Mladi v občini Jesenice.
- Mladi so lahko od konca maja do konca decembra 2013 svoje pobude sporočali preko elektronske knjige želja - spletne aplikacije, ki je bila objavljena na spletni strani MCJ.

- Svoje želje in pobude so mladi lahko zapisali v knjige želja na info točkah MCJ na Srednji šoli Jesenice in na Gimnaziji Jesenice ter v lokalih Maks bar in Teater bar na Jesenicah.
- 30. novembra 2013 je MCJ kot lokalni koordinator v sodelovanju z MSJ ter ob podpori Kluba jeseniških študentov in Občine Jesenice organiziral lokalno srečanje »DIALOG MLADIH 2.0: VKLJUČUJEMO!«, kot del nacionalnega projekta Mladinskega sveta Slovenije in Mladinske Mreže MaMa. Mladi so prepoznali probleme, kakor tudi predlagali konkretne ukrepe na področjih mladinskega organiziranja v lokalni skupnosti ter participacije mladih, na področju komunikacije med mladimi in lokalnimi odločevalci ter na področjih zaposlovanja in stanovanjske problematike.

Strategijo na področju mladih in mladinske politike na lokalni ravni lahko opredelimo kot mehanizem oz. instrument podpore mladinskega dela in mladinske politike. V strategiji za mlade v občini Jesenice za obdobje 2014 – 2018 so zbrani konkretni ukrepi in aktivnosti za uresničevanje strateških smernic, ki se neposredno ali posredno dotikajo mladih v občini Jesenice.

Mladi v lokalnih skupnostih so pomemben del prebivalstva, saj pogosto z aktivnim udejstvovanjem, idejami, prodornostjo in razmišljanjem »izven okvirjev« predstavljajo gonilo razvoja. Dejavno sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalni je ključnega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo. Bistvo udeležbe v družbi in aktivnega državljanstva je v tem, da imajo mladi možnost, prostor in podporo, da lahko sodelujejo pri odločanju in vplivajo na odločitve ter se vključujejo v različne dejavnosti in s tem prispevajo h graditvi boljše družbe.

Lokalne oblasti so mladim najbližje, zato imajo pomembno vlogo pri spodbujanju njihovega sodelovanja. Pomagajo jim, da se lažje spoprijemajo z izzivi in pritiski mladosti ter sodobne družbe, v kateri prevladujeta avtonomnost in individualnost.

II. ANALIZA STANJA, POVZETKI ANALIZ TER USMERITVE

1. IZHODIŠČA, NAMEN IN CILJI PRIPRAVE STRATEGIJE ZA MLADE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2014 -2018

1.1. Izhodišča

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. list RS, št. 42/2010 – v nadaljevanju ZJIMS) določa pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti za uresničevanje javnega interesa na področju mladinskega sektorja na lokalni ravni.

Lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju.

Javni interes na področju mladinske politike na lokalni ravni se uresničuje tako, da lokalna skupnost:

- sprejme lokalni program za mladino,
- ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja,

- finančno podpira programe v mladinskem sektorju in
- izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Sredstva za uresničevanje javnega interesa na področju mladinskega sektorja na ravni lokalnih skupnosti se zagotavljajo iz proračuna lokalnih skupnosti.

1.2. Usklajenost z razvojnimi strategijami in politikami

Izhodiščni dokumenti, ki urejajo področje mladinskega sektorja so:

- Strategija EU za mlade – vlaganje v mlade in krepitev njihove vloge in položaja (sprejeta in razglašena s sporočilom Komisije Evropskih skupnosti svetu, Evropskemu parlamentu, evropskemu Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij COM(2009), 27. aprila 2009)
- Revidirana evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje (sprejeta in razglašena z odgovorom Kongresa lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope na priporočilo 128, 21. maja 2003)
- Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013 -2022 (Ur. list RS, št. 90/2013)
- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. list RS, št. 42/2010)
- Zakon o mladinskih svetih (Ur. list RS, št. 70/2000, 42/2010)
- Občinski razvojni program občine Jesenice (sprejet na 11. seji OS, dne 27.10.2011)

1.3. Namen

Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinske politike in mladinske dejavnosti v občini Jesenice ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejše osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju. V tem okviru želimo določiti:

- temeljne oz. strateške cilje strategije in njene ključne usmeritve,
- vsebino in obseg ukrepov Občine Jesenice za razvoj mladinskega sektorja, ki se (so)financirajo iz proračuna Občine Jesenice in
- terminski načrt za (so)financiranje ukrepov.

Aktivna participacija mladih je namreč tista, ki zagotavlja uspešno in učinkovito oblikovanje ter sprejemanje lokalnih mladinskih politik. Participacijo mladih lahko razumemo na različne načine. Definicija participacije je zapisana v preambuli Evropske listine o participaciji mladih v lokalnem in regionalnem življenju: »Participacija in aktivno državljanstvo pomeni imeti pravico, sredstva, prostor in priložnost ter kjer je to potrebno, tudi podporo za sodelovanje in vplivanje na odločitve in izvajanje aktivnosti, da bi prispevali k izgradnji boljše družbe«.

1.4. Cilji

Pri določanju temeljnih ciljev strategije za mlade smo izhajali iz Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 (Ur. list RS, št. 90/2013), in iz konkretnih predlogov in ukrepov, ki so jih mladi predstavili:

- na regionalnem srečanju »Dialog mladih«,
- na okrogli mizi »Mladi v občini Jesenice«,
- na lokalnem srečanju v okviru projekta »Dialog mladih 2.0: Vključujemo!«,
- na podlagi analize rezultatov opravljene ankete,
- oz. jih izrazili v Katalogu želja mladih.

Poleg navedenega smo upoštevali tudi ključne usmeritve razvoja lokalne mladinske politike v občini Jesenice, ki so opredeljene v dokumentu Občinskega razvojnega programa, sprejetega na 11. seji Občinskega sveta Občine Jesenice, dne 27.10.2011.

Strategija zajema naslednja področja:

1. ZAPOSLOVANJE
2. IZOBRAŽEVANJE
3. STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH
4. MLADI IN DRUŽBA – PARTICIPACIJA MLADIH V DEMOKRATIČNIH PROCESIH
5. MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Strateški cilji na področju mladih so:

1. OMOGOČATI DOSTOP DO PRVE ZAPOSLITVE
2. OMOGOČATI NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE
3. POVEČEVATI DOSTOPNOST STANOVANJ ZA MLADE
4. SPODBUJATI IN OMOGOČATI PARTICIPACIJO MLADIH
5. SPODBUJATI IN OMOGOČATI POGOJE ZA MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE

2. OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV S PODROČJA MLADIH IN STATISTIČNI PODATKI

2.1. Opredelitev temeljnih pojmov s področja mladih

Opredelitev temeljnih pojmov po ZJIMS: mladi, mladinski sektor, mladinsko delo, mladinska politika, organizacija v mladinskem sektorju, mladinska organizacija, organizacija za mlade, strukturirani dialog, mladinska infrastruktura, mladinski program, program za mlade, Mladinski center in Mladinski svet lokalne skupnosti.

Mladi so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenega 29 leta.

Mladinski sektor. Področja mladinskega sektorja se nanašajo na: avtonomijo mladih, neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih, dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih, skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi, prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih, mobilnost mladih in mednarodno povezovanje, zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih, dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v službi.

Mladinsko delo je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

Mladinska politika je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in

političnо življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.

Organizacija v mladinskem sektorju je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju, in je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet.

Mladinska organizacija je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90% članstva v starosti do 29 let in najmanj 70% članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

Organizacija za mlade je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi. Organizirana je kot zavod, ustanova ali zadruga.

Strukturirani dialog je odprt, pregleden, dolgoročen, nenehen in sistematičen dialog med mladimi in nosilci oblasti na državni in lokalni ravni v mladinskem sektorju.

Mladinska infrastruktura je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela.

Mladinski program je skupek dejavnosti, ki ga izvaja mladinska organizacija, in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in aktivnih udeležencev.

Program za mlade je program ukrepov v mladinskem sektorju, ki ga izvajajo organizacije za mlade, z namenom zagotavljanja boljših pogojev za življenje, delovanje in organiziranost mladih, ter poteka nepretrgano skozi večji del leta in vključuje večje število aktivnih udeležencev.

Mladinski center (MC) je organizirano funkcionalno središče za mlade, v katerem se izvajajo programi v mladinskim sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. MC skrbi za mladinsko infrastrukturo in zagotavlja ustrezne prostorske pogoje in opremo za izvajanje mladinskega dela. Osnovni namen MC je neformalna socializacija in vključevanje neorganizirane in organizirane mladine v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. MC nudi svetovalno, strokovno, organizacijsko, finančno, tehnično ipd. pomoč prostovoljnim združenjem, avtonomnim mladinskim skupinam in tudi posameznikom. Cilji delovanja MC so vzpodbujanje participacije mladih, omogočanje aktivnega državljanstva, uveljavljanje večkulturne vzgoje, predvsem pa integracija mladih skozi boljše poznavanja položaja in vloge mladih v družbi.

Mladinski svet lokalne skupnosti je krovna mladinska organizacija s sedežem v občini in je organizirana skladno z Zakonom o mladinskih svetih. Ima status mladinskega predstavništva v občini. Zastopa interese mladih pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnostih, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. V skladu z Zakonom o mladinskih svetih pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem spodbujajo dejavnosti mladinskih organizacij, skrbijo za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.

2.2. Statistični podatki o mladih v občini Jesenice

V občini Jesenice je 3.531 mladih starosti med 15 in 29 let, od tega 1.836 moških in 1.695 žensk. Med njimi največje število mladih spada v starostno skupino od 24 do 29 let. Od 21.309 vseh prebivalcev v občini Jesenice, mladi predstavljajo 16,57 odstotkov prebivalstva občine (Vir: Statistični urad Republike Slovenije z dne 17. 02.2014).

Podatki za leto 2012 kažejo, da je bilo v terciarno izobraževanje vključenih 778 mladih iz občine Jesenice, od tega 492 žensk in 286 moških. Študentje so bili glede na vrsto terciarnega prebivalstva uvrščeni v naslednje skupine:

Vrsta terciarnega izobraževanja	2012								
	Način študija - SKUPAJ			Redni			Izredni		
	Spol - skupaj	Moški	Ženske	Spol - skupaj	Moški	Ženske	Spol - skupaj	Moški	Ženske
Višje strokovno	120	59	61	55	30	25	65	29	36
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	3	1	2	2		2	1	1	
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	231	87	144	145	66	79	86	21	65
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	240	84	156	222	80	142	18	4	14
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	46	12	34	43	12	31	3		3
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	21	8	13	19	7	12	2	1	1
Magistrsko (2. bolonjska	100	24	76	77	23	54	23	1	22

stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji									
Specialistično	0								
Magistrsko (prejšnje)	0								
Doktorsko (prejšnje)	1		1				1		1
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	16	11	5	3	1	2	13	10	3

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

V letu 2012 je bilo v občini Jesenice 158 diplomantov v starosti od 15 do 29 let. Iz tabele je razvidno, katera izobraževanja so diplomanti zaključili:

Vrsta terciarnega izobraževanja	**Število diplomantov 2012**
Višje strokovno	50
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	11
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	20
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	26
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	30
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	2
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	8
Specialistično	6
Magistrsko (prejšnje)	5
Doktorsko (prejšnje)	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	-

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Med mladimi Jeseničani je delovno aktivnih 1.046 posameznikov, od tega 617 moških in 429 žensk, v tabeli so podatki prikazani glede na petletne starostne skupne:

Spol - skupaj	2012		
	15-19 let	20-24 let	25-29 let
Moški	6	179	432
Ženske	1	89	339

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU MLADIH V OBČINI JESENICE

3.1. Ukrepi Občine Jesenice

V okviru programov za mladino so predvidene aktivnosti za zagotovitev pogojev za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbujanje čim hitrejšega osamosvajanja mladih in njihove aktivne družbene participacije v lokalnem okolju.

Poleg zagotavljanja sredstev in pogojev za delovanje MCJ pa na področju občine izvajamo naslednje ukrepe, ki so posredno in neposredno namenjeni mladim:

Zaposlovanje mladih

- sofinanciranje javnih del.

Izobraževanje mladih

- zagotavljanje prostorskih pogojev Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice za izvajanje terciarnega izobraževanja,
- zagotavljanje študijskih pomoči za izredni študij,
- zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oz. drugih izobraževalnih oblik,
- projektno učenje za mlajše odrasle (PUM),
- izvajanje različnih programov v okviru Ljudske univerze Jesenice, ki so namenjene določenim skupinam mladih,
- izvajanje podjetniških krožkov na Srednji šoli Jesenice in izvajanje projekta »Zibelka idej« v okviru Razvojne agencije zgornje Gorenjske.

Prosti čas, družbeno kulturne dejavnosti, mladinsko delo in mladinsko organiziranje

- sofinanciranje delovanja ter infrastrukturna podpora MCJ,
- sofinanciranje delovanja MSJ,
- sofinanciranje delovanja programa Društva za delo z mladimi v stiski Žarek »Naj mladih ne vzgaja ulica«,
- sofinanciranje preventivnih in mladinskih projektov,
- infrastrukturna podpora otroškega letovišča Pineta v Novemgradu,
- sofinanciranje športnih in kulturnih programov, kjer so vključeni tudi mladi.

3.2. Mladinska dejavnost in organizacije v mladinskem sektorju

Mladinski center Jesenice (MCJ)

Mladinski center Jesenice je notranja organizacijska enota Zavoda za šport Jesenice ustanovljena leta 2005. Zavod je s tem začel delovati na področju organiziranja in izvajanja mladinske dejavnosti v občini Jesenice. Zavod za šport Jesenice upravlja z objekti za mladinsko dejavnost, ki so mu dani v upravljanje. MCJ s svojim delovanjem ustvarja možnosti povezovanja in združevanja mladih, vzpodbuja ustvarjalnosti mladih ter zagotavlja osnovne pogoje za razvoj, uresničitev in uveljavitev idej in interesov mladih.

Na področju mladinske dejavnosti MCJ organizira in izvaja naslednje dejavnosti:

- omogočanje dnevnega aktivnega druženja mladih ter periodičnih vodenih dejavnosti za osnovnošolce z namenom kvalitetnega preživljanja prostega časa ter socializacije,

- organiziranje razpršene mreže počitniških dogajanj za otroke in mladino na različnih lokacijah za omogočanje aktivnega in ustvarjalnega preživljanja počitnic,
- zbiranje in posredovanje informacij za mlade z različnih interesnih področij mladih ter svetovanje mladim,
- organiziranje preventivnih programov za mlade s področja preprečevanja različnih zasvojenosti in tveganih vedenj mladih,
- organiziranje in izvajanje neformalnega izobraževanja za mlade, omogočanje inovativnosti in kulturne ustvarjalnosti mladih,
- spodbujanje in omogočanje aktivnega vključevanja mladih v programsko shemo centra ter s tem omogočanje aktivnega državljanstva in prostovoljstva mladih v družbi,
- spodbujanje in podpiranje mladinskih iniciativ ter omogočanje pridobivanja kompetenc in znanj s področja mladinskega dela,
- spodbujanje in podpora participacije mladih v demokratičnih procesih,
- spodbujanje mobilnosti mladih, spodbujanje in omogočanje vključevanja mladih v mednarodne programe,
- sodelovanje z organizacijami mladinskega sektorja na lokalnem nivoju, možna strokovna podpora in koordiniranje projektov v skupnem interesu,
- zagotavljanje prostorske, tehnične, strokovne in druge podpore posameznikom, neformalnim skupinam mladih in mladinskim organizacijam pri njihovih iniciativah s področij mladinskega dela, skladno s tehničnimi, kadrovskimi in finančnimi zmožnostmi,
- sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, društvi, klubi, drugimi institucijami in posamezniki na področju dela z mladimi in za mlade, izvajanje organizacijske in tehnične pomoči ter koordiniranje skupnih projektov,
- sodelovanje z nacionalnimi organizacijami mladinskega sektorja,
- spodbujanje in organiziranje stikov s sorodnimi organizacijami v tujini, predvsem z zamejskimi,
- spremljanje in analiza interesov in potreb mladih, pripravljanje in izvajanje letnih izvedbenih načrtov, zbiranje podatkov dejavnosti za potrebe razpisov in posredovanje za potrebe informatike na področju mladih,
- informiranje lokalne skupnosti in širše javnosti o programu in dejavnostih Mladinskega centra Jesenice ter seznanjanje z aktualnimi dogajanji s področja mladine na lokalnem in nacionalnem nivoju ter zagotavljanje ustrezne medijske pokritosti dejavnosti,
- dajanje pobud in predlogov ustanovitelju za izboljšanje stanja na področju mladih.

Program MCJ spodbuja in omogoča:

- aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa otrok in mladih,
- socialno vključenost in medkulturni dialog,
- neformalno učenje na različnih interesnih področjih mladih,
- inovativnost in kreativnost mladih,
- aktivno državljanstvo in prostovoljstvo mladih,
- usposabljanje mladih za mladinsko delo,
- participacijo v demokratičnih procesih,
- mobilnost in mednarodno mladinsko delo,
- raziskovalno delo mladih.

Poleg tega program vsebuje tudi informiranje in svetovanje za mlade, različne informativno - preventivne aktivnosti za mlade, različne prireditve za otroke in starše, izobraževalne dejavnosti za starše, posvete, okrogle mize, ipd.

Mladinski svet Jesenice (MSJ)

Mladinski svet Jesenice je zveza mladinskih organizacij različnih interesnih, nazorskih ali političnih usmeritev, ki tvorijo MSJ s cilji:

- usklajevati in navzven predstavljati interese sodelujočih članic,
- spodbujati vzajemno razumevanje, izmenjavo izkušenj in pripravljenost za medsebojno sodelovanje mladinskih organizacij,
- biti posvetovalno telo za vsa vprašanja, ki zadevajo mlade in njihove organizacije, ter izvajati vpliv na mladinsko politiko na Jesenicah in v širšem okolju,
- spodbujati razvoj mladinskih organizacij kot instrument mladih v družbi in aktivno udeležbo mladih v javnem življenju,
- spodbujati in razvijati sodelovanje asociacije in njenih članic s sorodnimi organizacijami doma in po svetu,
- aktivno sodelovati pri trajnostnem družbenem razvoju,
- spodbujati javni dialog o družbenih vprašanjih,
- podpirati izvajanje dejavnosti članic MSJ v mladinskih centrih,
- izvajanja dejavnosti s področja izobraževanja, socialne politike otrok in mladine, prostočasnih dejavnosti, kulture, informiranja, mednarodnega sodelovanja in raziskovanja,
- prizadevati si za zmanjševanje odliva intelektualnega potenciala mladih iz Občine Jesenice,
- omogočiti dostojne pogoje mladim za kulturni in osebnostni razvoj na celotnem območju Občine Jesenice in
- spodbujati in razvijati sodelovanje MSJ in njenih članic s sorodnimi organizacijami doma, v državah EU in ostalih državah.

Namen MSJ je prispevati k ustvarjanju okolja, ki bo omogočilo mladim aktivno participacijo v družbi, s posebno željo, da so mladi bolj:

- avtonomni, sposobni odločati in upravljati svoje življenje,
- solidarni, dejavni pri skrbi zase in za druge,
- odgovorni, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev in
- nagnjeni k razvoju novih vrednot, ki so potrebne zaradi nenehnega razvoja družbe.

Slovenska demokratska mladina (SDM)

SDM je evropska desno-sredinska mladinska politična organizacija, samostojna in avtonomna politična organizacija mladih v okviru Slovenske demokratske stranke. SDM je v slovenskem okolju prisotna že dobrih 20 let, njen cilj pa je mladim omogočiti sodelovanje pri oblikovanju in izražanju politične volje na vseh področjih javnega življenja. SDM je podmladek Slovenske Demokratske Stranke - SDS. V svojem delovanju izhaja iz vrednot moderne evropske demokratične tradicije in iz programa Slovenske demokratske stranke, ki ga sprejema kot sestavni del svojega lastnega programa. Deluje tudi na temeljnih načelih demokratičnih desno-sredinskih organizacij. Podmladek do matične stranke goji konstruktiven odnos, ki krepi odnos mladih do političnega udejstvovanja. Podmladek je v svojem delovanju kritičen do vseh družbeno političnih procesov in političnih strank. Program SDM zavezuje vse

njene članice in člane. Po njem se v svojem delovanju ravnajo vsi organi SDM, tako na državni kot na lokalni ravni. SDM v svojem delovanju izhaja iz vrednot demokracije, domoljubja, svobode, pravičnosti in solidarnosti. SDM se zavzema za polno in dosledno uveljavitev enakih možnosti pri zagotavljanju socialne varnosti, pravnega varstva in socialno pravične družbe, kjer ima posameznik pravico in tudi dolžnost, da si s svojim znanjem, delom in ustvarjalnostjo ustvari blaginjo zase in za svojo družino. Družina je po mnenju SDM ena temeljnih vrednot družbe in jo je potrebno spoštovati. SDM že sedaj sodeluje kot aktiven subjekt v lokalni skupnosti preko svoje organizacijske oblike - občinskih in mestnih odborov. SDM sodeluje pri povezovanju s sorodnimi mladinskimi organizacijami doma in v tujini in se zavzema za aktivno sodelovanje v primerljivih slovenskih in mednarodnih mladinskih organizacijah. S svojim delovanjem želi dejavno sooblikovati mladinsko politiko.

Mladi forum SD

Mladi forum SD je mladinska, politična in nevladna organizacija: mladinska, ker združuje mlade med 15. in 32. letom; politična, ker je podmladek politične stranke in želi tvorno sodelovati v oblikovanju političnega prostora in je nevladna organizacija, ker ni del vladnih struktur in deluje samostojno in neodvisno znotraj civilne družbe. Ideje Mladega foruma SD so strnjene v temeljnem političnem programu – Manifestu, pravila delovanja pa določa statut. Ukvarja se s široko paleto aktivnosti, ki segajo od tematskih kampanj do izobraževanja in usposabljanja članstva (Lolipop, Spoštujemo razlike, Sprejemamo drugačnost ipd.).
S kampanjami se odziva na trenutne aktualne probleme v Sloveniji in svetu ter predlaga rešitve zanje. Je polnopravni član Mednarodne zveze socialistične mladine (IUSY) in Evropske socialistične mladine (YES), v katerih sodi med najaktivnejše organizacije članice. Je ustanovni in polnopravni član Mladinskega sveta Slovenije (MSS). Za članice in člane prireja izobraževalne seminarje na lokalni, regijski in državni ravni, kar najširšemu krogu pa poskuša omogočiti tudi udeležbo na izobraževanjih in usposabljanjih v tujini. Članice in člani Mladega foruma SD sicer niso nujno včlanjeni v Socialne Demokrate (SD), vendar Mladi forum SD zelo aktivno sodeluje z SD na vseh ravneh organiziranosti. Na lokalni ravni so lokalni klubi Mladega foruma SD med najaktivnejšimi mladinskimi organizacijami, saj delujejo v veliki večini mladinskih svetov lokalnih skupnosti, njegove članice in člani pa so aktivni tudi v mnogih drugih organizacijah. Lokalni klubi imajo izredno širok spekter dejavnosti, saj so pri svojem delovanju avtonomni od nacionalne organizacije in se osredotočajo predvsem na aktualne probleme v svoji lokalni skupnosti, so aktivni na področju človekovih pravic, enakih možnosti, študentske politike, varovanja okolja, socialne politike ipd.

Klub Jeseniških študentov (KJŠ)

Klub jeseniških študentov združuje dijake in študente z območja Upravne enote Jesenice (Kranjska Gora, Jesenice, Žirovnica). Z raznimi projekti, dejavnostmi in dodatnimi izobraževanji želi svojim članom popestriti študij in jim približati aktivnosti, ki jih veselijo. Na ta način se trudi popestriti dogajanje v lokalnem okolju in pripomore, da se študentje med vikendom raje vrnejo domov, dijakom pa nudi priložnost, da postanejo bolj samostojni in se lažje vključujejo v aktivno mladinsko dogajanje. Da bi zajeli čim večjo populacijo študentov in dijakov pripravlja razne projekte na področjih športa, turizma in kulture. Mesečno izdaja tudi študentsko glasilo Brca, kjer se posveča predvsem zanimivim tematikam za mlade. Članstvo v

Klubu jeseniških študentov je brezplačno, potreben je samo status študenta ali dijaka.

Zveza društev prijateljev mladine Jesenice (ZDPMJ)

Zveza društev prijateljev mladine Jesenice (ZDPMJ) s svojim programom sledi svojemu poslanstvu, zapisanemu v Statutu ZDPMJ. S programi, projekti in raznovrstnimi aktivnostmi potrjuje svoje temeljne opredelitve organizacije kot nevladne, prostovoljne, nepridobitne in humanitarne organizacije, ki dela v dobrobit otrok, mladostnikov in družin. Prispeva k uveljavljanju otrokovih pravic, opredeljenih v Konvenciji o otrokovih pravicah, Ustavi RS, zakonih ter mednarodnih priporočilih in deklaracijah ki zadevajo otroke, mladostnike in družne. Posebno pozornost namenja otrokom s posebnimi potrebami in otrokom iz socialno ogroženih družin, krepitvi prostovoljstva, pridobivanju mladih in starejših prostovoljcev, ki bodo s svojim delom prispevali k dvigu kakovosti prostega časa otrok in mladostnikov, neposrednimi oblikami pomoči, s humanitarnimi oblikami vsem iz socialno izključenih skupin. Prizadeva si za odpravljanje zakonodajnih, davčnih in sistemskih ovir za razmah prostovoljnega dela. Prav tako si prizadeva, da se v družbi sliši in upošteva glas otrok, staršev in družin pri odločanju o vprašanjih, ki jih zadevajo. V ta namen posebno skrb usmerja k uveljavljanju priporočil 22. otroškega parlamenta. Vztraja pri zagotavljanju ustreznejših zakonskih pogojev za ohranitev in širitev ugodnosti, ki naj bi jih imeli vsi otroci in mladostniki, za najboljše temeljne pogoje za varstvo, šolanje, zdravje in zaščito pred vsemi oblikami nasilja. Posebno pozornost namenja zmanjševanju vseh oblik nasilja nad otroki in mladostniki in v ta namen nadaljuje z aktivnostmi za odpravo telesnega kaznovanja otrok ter se vključuje v evropsko kampanjo Gradimo Evropo z in za otroke. Prizadeva si za ustanovitev novih družbenih mehanizmov na področju varovanja otrokovih pravic. Šolam pomaga pri organizaciji projekta »Šola za starše«, nadaljuje z organizacijo humanitarnih akcij ter skuša slediti željam mladih, ki si želijo imeti v kraju bivanja prostore za kakovostno preživljanje prostega časa. Organizira poletno in zimsko letovanje otrok ob morju in v gorah, tako za vrtce, osnovne šole, srednje šole, šole s prilagojenim programom ter vzgojno-delovne centre. Z zbiranjem sredstev skuša mnogim otrokom omogočiti brezplačno letovanje tako v okviru programov Zveze prijateljem mladine Slovenije (ZPMS), kot v sodelovanju z občinami Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, ter dobrodelnimi akcijami. ZDPMJ želi nadaljevati z vsemi programi iz prejšnjih let s pomočjo članstva in prostovoljcev iz vseh petih Društev prijateljev mladine, predvsem pa nadgraditi naše delovanje (v pripravi so npr. tabori za otroke iz socialno ogroženih družin v letovišču Pinea pri Novigradu na Hrvaškem)

Društvo Žarek

V okviru Društva za delo z mladimi v stiski Žarek, ki ima s strani pristojnega ministrstva za socialo dodeljen status, da deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva, se na območju občine Jesenice izvaja »Program dnevnega centra: Naj mladih ne vzgaja ulica«. Program je namenjen otrokom in mladim, ki si želijo podpore za zdrav način odraščanja, za razvoj pozitivnih vidikov osebnosti ter krepitev notranje moči za spoprijemanje z izzivi življenja in odraščanja. S ponudbo raznovrstnih individualnih in skupinskih oblik dela si v društvu prizadevajo mlade odtegniti negativnemu vplivu ceste in jih podpreti pri pozitivnih izbirah. Ta program je preventivne narave, ki nudi mladim pomoč pri premoščanju raznih izzivov v obdobju odraščanja, ponuditi jim varen prostor podpore, da jih ne bi vzgajala ulica in lokali, da bi lažje izbirali zdrave poti v življenje. Namen društva je prav tako organiziranje

raznih preventivnih programov za starše, učence, dijake, študente v smislu preprečevanja zasvojenosti.

Program je odprt v popoldanskem času, ko so otroci in mladi najbolj prepuščeni sami sebi. V okviru programa delata dve zaposleni, ki si vzameta čas za pogovor z otroki in mladimi, za ustvarjanje, za pomoč pri učenju, pa tudi za sproščanje in razne razvedrilne dejavnosti. V okviru skupnega druženja je tudi veliko pogovorov, kako si zastaviti cilje in jih postopno dosegati. Predvsem se mlade želi spodbujati pri njihovi osebnostni rasti in razvoju, zato je program preventivne narave.
Cilji programa so:
- ustvarjanje pozitivne socialne klime v dnevnem centru in delovanje iz perspektive moči s strani zaposlenih,
- individualno svetovanje,
- uvajanje uporabnikov v spoznavanje in sprejemanje samih sebe,
- pridobivanje socialnih in komunikacijskih veščin,
- prepoznavanje in izražanje čustev,
- prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja in dejanja,
- učenje strpnosti, spoštovanje in sprejemanje drugačnosti,
- učenje razbremenjevanja in sproščanja,
- krepitev pozitivne samopodobe,
- učenje življenjskih veščin, motiviranje za aktivno reševanje življenjskih nalog in čim večjo samostojnost,
- spodbujanje ustvarjalnosti in razvoj sposobnosti uporabnika
- ozaveščanje mladih in staršev o pasteh zasvojenosti ter o posledicah: "Reci DA življenju",
- povezovanje z drugimi institucijami.

Pogoji za vključitev v program dnevnega centra: Naj mladih ne vzgaja ulica, so:
- prostovoljna in svobodna odločitev posameznika,
- izražena želja po vključitvi v program,
- pisno soglasje staršev, če je otrok mladoleten,
- ustni dogovor o spoštovanju pravil programa dnevnega centra. Zaposleni mladostniku ustno predstavi pravila, ki so javno izobešena v prostorih dnevnega centra.

3.3. Vključenost mladih od 15 do 29 leta v društva in ostale organizacije, ki delujejo v občini Jesenice

Iz centralnega registra društev, objavljenega na spletni strani Ministrstva za notranje zadeve je razvidno, da je v občini Jesenice registriranih 143 društev, ni pa razvidno, katera društva so aktivna oz. katera dejansko tudi delujejo. V mesecu februarju 2014 je bil 35-im društvom posredovan vprašalnik glede vključenosti mladih v njihovo dejavnost. Vprašalnik je bil posredovan društvom s področja kulturne, športne in mladinske dejavnosti, ki se prijavljajo na javne razpise občine Jesenice in imajo vključene mlade. Odgovore nam je posredovalo 17 društev, za kar menimo, da ni dovolj velik vzorec, na podlagi katerega bi lahko naredili verodostojne zaključke in ugotovili, koliko odstotkov mladih Jeseničanov je vključenih in aktivno delujočih v društvih.

Iz posredovanih podatkov društev je razvidno, da se mladi sicer vključujejo v posamezna društva, kar je razvidno tudi iz izvedene ankete, vendar pa je

vključevanje mladih od društva do društva različen. V društvih, kjer je dejavnost povezana s precej visokimi stroški, je zaznati upad mladih.

Večina društev nima organizirane mladinske sekcije (so zgolj selekcije, ki so značilne predvsem v športnih društvih). Prav tako je od števila včlanjenih mladih le malo takih, ki aktivno sodelujejo pri načrtovanju in/ali izvedbi programa društva oz. sekcije ali dogodkov (mladi so zgolj pasivni člani društev, kar pokažejo tudi rezultati ankete).

Podatki, ki smo jih pridobili s strani društev bodo vseeno lahko služili kot izhodišče pri iskanju nadaljnjih rešitev glede vključevanja mladih v društva in pri spodbujanju društev, da mladim v čim večji meri prepuščajo organizacijo dogodkov in jim omogočijo pridobivanje organizacijskih sposobnosti. Proučijo se možnosti za dodatne finančne spodbude tistim društvom oz. organizacijam, ki imajo mladinske sekcije, in kjer je poudarek na vodenju in izvajanju programov s strani mladih (spodbujati aktivnost mladih v društvih).

3.4. Mladi v občini Jesenice

Za potrebe oblikovanja mladinske strategije v občini Jesenice in pridobitev aktualnih mnenj mladih smo Mladinski center Jesenice, Mladinski svet Jesenice in Občina Jesenice oblikovali anketo, ki je bila naslovljena na mlade in pokriva različna področja, ki zadevajo mlade. Podatke smo pridobivali v obdobju med marcem in junijem 2013. Ciljna populacija so bili vsi prebivalci jeseniške občine, stari od 15 do vključno 29 let. Želeli smo ugotoviti trenutno stanje med mladimi, trenutno vključevanje in zaznavanja problematik, ocene stanj in razlogov zanje, kakor tudi zajeti njihove konkretne predloge - pobude za ukrepe, ki vodijo k želenim spremembam.

Obdelane so bile 203 ankete, izpolnjene s strani mladih iz Jeseniške občine. Iz anket je razvidno, da se jeseniška mladina aktivno vključuje v lokalni Klub jeseniških študentov ter športna in kulturna društva. Kar 58,6% udeležencev ankete je tako vključenih v vsaj eno organizacijo. Če primerjamo število mladinskih organizacij (dve), z odstotkom mladih, ki so vključeni v društva, lahko pridemo do sklepa, da so mladi v večini zgolj pasivni člani društev. Mladi se ne organizirajo v mladinska društva, prav tako ne sodelujejo znotraj samih organizacijskih struktur ne-mladinskih organizacij, kjer pa bi lahko pridobili največ izkušenj in znanja. Močno šepa tudi ustanavljanje mladinskih sekcij. Prioritetna naloga MSJ in ostalih organizacij mora biti tako spodbujanje vključevanja mladih v izvršne organe društev in ustanavljanje mladinskih sekcij.

Na področju zaposlovanja si dobra tretjina udeležencev želi najti zaposlitev na območju občine Jesenice, slaba petina udeležencev si tega ne želi, dvema petinama udeležencem je vseeno. Velika večina udeležencev bi se zaradi možnosti zaposlitve drugje (sosednje občine, druge regije in tujina) izselila iz občine Jesenice. Slabo polovico mladih zanima podjetništvo in s tem povezane tematike, a so o raznih spodbudah na lokalni ravni slabo obveščeni.

Sodeč po rezultatih, kar štiri petine mladih na Jesenicah živi pri svojih starših. Slaba tretjina mladih je s tako ureditvijo nezadovoljna. Dokaj nizek odstotek nezadovoljstva lahko pripišemo dejstvu, da je precejšen delež anketirancev mlajših od 20 let in

spoznanju, da se je v Sloveniji uveljavila kultura, ki mladih ne spodbuja k samostojnosti. Samostojne ureditve stanovanjskega vprašanja si sicer želi skoraj 70% anketirancev.

Nekoliko zaskrbljujoč je podatek, da se več kot 40% mladih v nobenem primeru ne bi odločilo za poklicno izobraževanje. O možnostih štipendiranja so mladi dokaj dobro obveščeni, a so tudi na tem področju še možne izboljšave. Neformalno učenje je večini dobro poznano.

Anketa razkriva, da se največ mladih udeležuje koncertov in zabav, katerim sledijo športni dogodki, kulturne prireditve, rekreativne prireditve z udeležbo ter izobraževalne aktivnosti. Najmanj udeležencev obiskuje kino predstave in potopisna predavanja. Največji odstotek mladih si želi več koncertov in zabav ter rekreativnih in športnih aktivnosti. Manj anketirancev si želi več tečajev, delavnic in seminarjev, kino predstav, potopisnih predavanj in aktivnosti s področja kulture.

Kar 90,8% udeležencev ne spremlja sej občinskega sveta občine Jesenice. Velika večina udeležencev je mnenja, da jih odločitve, sprejete na občinski ravni ne zadevajo. Glede vprašanja, ali si želijo biti bolj vključeni v sprejemanje odločitev občinske politike, jih je dobra polovica odgovorila pritrdilno.

Večina mladih ne čuti potrebe po dodatnih preventivnih programih na področju zdravja. Ostali pa si želijo več preventivnih programov s področja duševnega zdravja, o osebah s posebnimi potrebami, o prehrani, drogah, nalezljivih boleznih, želijo si več športnih projektov, preventivnih pregledov za odkrivanje spolnih bolezni in raka.

Dve tretjini anketirancev meni, da informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj, mobilnosti, prostočasnega udejstvovanja, vključevanja v procese odločanja in podobno, v občini mladim niso dovolj dostopne. Večina si želi celostnih objav in dostopnosti do informacij na spletni strani Občine Jesenice. Približno enak odstotek mladih se tudi zanima za mladinsko dogajanje. Ključen problem na področju informiranosti mladim predstavlja razdrobljenost informacij.

Na Jesenicah se je količina aktivnega prebivalstva po razpadu železarne močno zmanjšala. Ocenjuje se, da se v mlade ni vlagalo toliko kot v infrastrukturo mesta, ki pa sedaj ostaja potencial, ki bi ga bilo potrebno še bolj izkoristiti. Če želimo trend obrniti, bodo potrebne konkretne spremembe. Mladi se bodo morali v veliko večji meri kot do sedaj aktivirati tudi in predvsem sami. Pomoč pri njihovih pobudah in potrebah jim, glede na svoje poslanstvo in možnosti, nudijo mladinske organizacije in organizacije za mlade. Vsekakor pa ima pri tem bistveno vlogo občina Jesenice z zagotavljanjem pogojev za delovanje le teh. Ključno je torej sodelovanje. Konkretni predlogi mladih so predstavljeni v katalogu želja, ki je priloga te strategije.

Tabela 1: Finančna sredstva v EUR, ki jih je Občina Jesenice namenila za mladinsko dejavnost in mlade od leta 2008 – 2013

Programi/Leta	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Proračun občine	18.650.292,35	19.373.788,21	18.157.175,70	20.704.095,44	19.993.112,28	24.610.780,16
Delovanje MCJ	92.996,37	103.335,71	104.980,92	100.039,98	116.673,80	121.963,84
Delovanje MSJ	0	0	0	0	3.000	3.000
Investicije in investicijsko vzdrževanje MCJ	5.057,00	5.168,69	0	0	45.000,00	4.400,00
Otroški in mladinsko letovišče Pineta v Novemgradu	67.107,12	24.114,79	21.743,95	97.819,17	38.362,88	31.849,00
Preventivni projekti	16.401,84	16.304,00	13.458,95	10.789,40	10.649,49	8.000,00
Mladinski projekti	0	0	0	0	10.000,00	8.000,00
Terciarno izobraževanje (VŠZNJ)	2.402.866,08	157.737,01	1.826,38	1.737,50	1.699,77	4.800,00
Študijske pomoči za izredni študij	370,00	8.417,00	8.474,00	4.847,00	1.854,00	2.199,70
Zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oz. drugih izobraževalnih oblik	3.369,00	1.539,00	3.490,00	3.226,75	1.340,00	800,30
Projektno učenje mladih za mlajše odrasle	0	7.657,00	4.007,00	4.007,00	4.007,00	0
Društvo Žarek »Naj mladih ne vzgaja ulica«				9.500,00	9.500,00	9.500,00
Delež sredstev za mlade	13,88	1,67	0,87	1,12	1,26	0,78

Opomba:

- Denarne pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oz. drugih izobraževalnih oblik so bile poleg ostalih prosilcev od leta 2008 do leta 2013 dodeljena tudi 28-tim mladim od 15-29 let, medtem ko so bila sredstva za izredni študij dodeljena starejšim od 29 let.
- Društvu Žarek smo za program »Naj mladih ne vzgaja ulica« od leta 2008 do leta 2010 zagotavljali sredstva v okviru razpisa za preventivne projekte.

4. KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI JESENICE

Ključne usmeritve razvoja lokalne mladinske politike v občini Jesenice so:

1. z izobraževanjem in usposabljanjem, tako formalnim kot neformalnim, zagotoviti mladim boljše možnosti za vstop na trg dela,
2. na podlagi politike zaposlovanja omogočati mladim pridobivanje lastne ekonomske in socialne varnosti ter jim tako omogočiti pogoje za lažje osamosvajanje,
3. omogočati mladim participacijo pri zanje pomembnih javnih politikah (na vseh družbenih področjih) in vpliv na odločanje o le teh,
4. vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo mladinske politike na lokalni ravni,
5. z zagotovitvijo boljših lokacijskih in prostorskih pogojev podpreti in omogočiti nadaljnji razvoj mladinskega dela, mladinskih programov in programov za mlade ter s tem spodbuditi in omogočiti neprekinjeno aktivno udeležbo mladih posameznikov, neformalnih skupin in mladinskih organizacij na različnih področjih družbenega življenja.

III. IZVEDBENI PROGRAMI

1. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE MLADINSKE POLITIKE

1.1. ZAPOSLOVANJE

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnostnih lastnosti, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema, kot naslednji korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje , ki ju prinaša zaposlitev. Zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Dostop do zaposlitve je zato eden glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti, omogoča osebno dostojanstvo, polno avtonomijo in uresničevanje življenjskih ciljev.

Politika aktivnega zaposlovanja mladih v občini
Ukrep 1: Podpora projektu »Mentorstvo za mlade«

Eden ključnih ciljev v okviru mladinske politike je pomagati pri iskanje prve zaposlitve. Eden od možnih načinov, kjer občina lahko pomaga mladim pri spopadanju in iskanju prve zaposlitve je ukrep Zavoda RS za zaposlovanje »Mentorstvo za mlade«, ki je namenjen prvim iskalcem zaposlitve v starosti do 30 let. Delodajalci lahko pridobijo subvencijo za zaposlitev in izvajanje mentorstva osebi, ki se prvič zaposli in je stara do 30 let. Spodbuja se medgeneracijski prenos znanja in izkušenj. Delodajalec se lahko odloči za izvajanje mentorstva v okviru zaposlitve za polni delovni čas ali za delitev delovnega mesta. Vloga občine Jesenice je predvsem omogočiti izvajanje ukrepa v okviru občinske uprave ter javnih zavodov, katerih ustanoviteljica oz. sofinancerka je.

Kazalnik: število mladih brezposelnih, vključenih v projekt mentorstva za mlade.

Ukrep 2: Sofinanciranje javnih del
Aktivna politika zaposlovanja, za uresničevanje katere skrbi pristojno ministrstvo za delo oz. kot eden najpomembnejših izvajalcev ukrepov Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ), vključuje sredstva za spodbujanje odpiranja novih delovnih mest s ciljem zaposlitve brezposelnih oseb preko programov javnih del na področjih, ki se financirajo iz občinskega proračuna (socialno-varstvenih, izobraževalnih, kulturnih, športnih,…). Občina zagotavlja sredstva za programe javnih del, in sicer za aktiviranje brezposelnih oseb, njihovo socialno vključenost, ohranitev ali razvoj delovnih sposobnosti ter spodbujanje razvoja novih delovnih mest.

Kazalnik: število brezposelnih oseb do 29 let, ki se vključijo v programe javnih del.

Ukrep 3: Javni razpis za dodelitev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice
Javni razpis predvideva sofinanciranje različnih vrst podjetniških investicij, inovacij in novih zaposlitev v podjetniškem sektorju, posamezni ukrepi javnega razpisa pa zajemajo: subvencijo obrestne mere za naložbe v gospodarstvo, začetne investicije, inovacije, nove zaposlitve, izobraževanja, usposabljanja, sofinanciranje socialnega podjetništva in ostale aktivnosti, določene z javnim razpisom.

Kazalnik: število prijaviteljev na razpis za dodelitev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice.

1.2. IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča boljšo prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu delovne sile. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebnostni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti, inovativnosti in trajnostnega razvoja družbe. Poleg formalne izobrazbe postajajo vedno bolj pomembne neformalne izkušnje. Neformalno izobraževanje, usposabljanje in pridobivanje delovnih izkušenj je ključna sestavina življenja večine mladih, ki se sicer izobražujejo v formalnih izobraževalnih institucijah. Z neformalnimi delovnimi izkušnjami si mladi pridobijo najrazličnejše kompetence, ki prispevajo k njihovemu osebnemu razvoju, družbeni odgovornosti in aktivnemu državljanstvu in imajo velik pomen za razvoj delovnih sposobnosti in navad mladih. Občina si zato prizadeva in spodbuja, da se poleg zaključka formalnega izobraževanja, izvajajo neformalne oblike izobraževanja mladih za katere mladih izkažejo interes oz. pripomorejo k pridobivanju znanj, veščin in kompetenc v okviru neformalnih izobraževanj.

Ukrep 1: Zagotavljanje ustreznih pogojev za obstoj in razvoj visokošolskega izobraževanja
(študij na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice)
Občina Jesenice, kot ustanoviteljica Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice zagotavlja prostorske pogoje za izvajanje visokošolske dejavnosti.

Kazalnik: število diplomantov.

Ukrep 2: Zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oz. drugih izobraževalnih oblik in zagotavljanje študijskih pomoči za izredni študij
Denarne pomoči za druge oblike izobraževanja in usposabljanja, ki so namenjene fizičnim osebam s stalnim bivališčem v Občini Jesenice, ki so se udeležili tečaja, seminarja, tekmovanja v znanju, strokovne ekskurzije ali druge dopolnilne izobraževalne oblike in je bilo izobraževanje v interesu javnega zavoda v katerem so zaposleni ali pa je bilo izobraževanje povezano z njegovim izobraževanjem (kolikor je vlagatelj učenec, dijak ali študent). Denarne pomoči za izredni študij so namenjene fizičnim osebam s stalnim bivališčem v Občini Jesenice in so zaposleni v javnem zavodu, ki ima sedež v Občini Jesenice za pridobitev izobrazbe 1., 2. ali 3. bolonjske stopnje in je izobraževanje v interesu delodajalca.

Kazalnik: število prijavljenih mladih kandidatov od 15 do 29 let na razpis za dodelitev sredstev za izobraževanje v občini Jesenice.

Ukrep 3: Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)
Program projektno učenje za mlajše odrasle - PUM je javno veljaven program neformalnega izobraževanja, namenjen mladim v starosti od 15 do 25 let, ki so iz različnih razlogov opustili šolanje in so tako brez kakršne koli izobrazbe, na trgu dela pa zaradi pomanjkljivih izkušenj spadajo med težje zaposljive. Njihov socialni status je definiran tako z osipom kot tudi z brezposelnostjo. Temeljni cilj programa je pomagati mladim pri pridobivanju izkušenj in znanja, ki bi jim omogočili uspešnost pri nadaljevanju izobraževanja ali v izbrani poklicni karieri. Poleg tega cilja je bistveno tudi pridobivanje funkcionalnega znanja, ki razvija splošno izobraženost, razgledanost in prožnost mišljenja, pridobivanje pozitivnih izkušenj učenja, jasno razčlenjene poklicne želje ter razvijanje sposobnosti kritičnega in problemsko usmerjenega mišljenja.

Kazalnik: odstotek vključenih mlajših odraslih, ki uspešno zaključijo projekt PUM.

Ukrep 4: Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih
Ukrep predvideva nadaljnje sofinanciranje programov neformalnega izobraževanja mladih, ki ga izvajajo javni zavodi in se izvaja v okviru rednega sofinanciranja organizacij s področja neformalnega izobraževanja.

Kazalnik: število vključitev v dodatna neformalnega izobraževanja

Ukrep 5: Zagotavljanje opravljanja praks mladih v občinski upravi in javnih zavodih
Dijaška in študijska praksa je namenjena praktičnemu usposabljanju tekom formalnega izobraževanja in predstavlja praktično nadgradnjo teoretičnemu predznanju, ki ga mladi dobijo v šolah in fakultetah. Izvedba ukrepa s strani občine omogoča opravljanje obvezne dijaške in študijske prakse v občinski upravi in v drugih javnih zavodih, katerih ustanoviteljica oz. sofinancerka je Občina Jesenice. Praksa ne predstavlja redne oblike delovnega razmerja.

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi in v javnih zavodih.

1.3. STANOVANJSKE RAZMERE MLADIH

Stanovanjska problematike poleg zaposlovanja predstavlja najbolj perečo problematiko mladih v Sloveniji in je ključnega pomena za njihovo osamosvojitev. V okviru urejanja stanovanjske problematike na območju občine Jesenice so za mlade in mlade družine za lažji dostop do občinskih stanovanj predvidene določene prednosti oz. ugodnosti.

Ukrep 1: Ugodnosti pri zaprosilu občinskih stanovanj za mlade in mlade družine

Mladi in mlade družine imajo možnost kandidiranja na javnem razpisu za pridobitev občinskega stanovanja. Mladi in mlade družine imajo pri dodelitvi stanovanj prednost oz. se jih točkuje z dodatnimi točkami.

Kazalnik: število dodeljenih občinskih stanovanj za mlade in mlade družine

1.4. MLADI IN DRUŽBA - PARTICIPACIJA MLADIH V DEMOKRATIČNIH PROCESIH

Eden izmed pomembnejših ciljev organizacij v mladinskem sektorju je tudi spodbujanje participacije. Družbeno angažiranost in participacijo mladih lahko povečujemo z večjim sodelovanjem v organizacijah v mladinskem sektorju oziroma s sodelovanjem v mladinskem delu.

Ukrep 1: Javni spletni komunikacijski kanal

Facebook stran - dodaten informacijski komunikacijski kanal, kjer bodo mladi, občani in drugi zainteresirani na enem mestu našli informacije o aktualnem dogajanju na Jesenicah, o delu občinske uprave, občinskega sveta ter o ostalih dogodkih, ki so povezani s tem mestom in z življenjem v njem, obenem pa imeli možnost izraziti svoje mnenje in sodelovati v morebitni razpravi.

Kazalnik: število pobud, mnenj, »všečkov« in ostalih predlogov s strani mladih

Ukrep 2: Ustanovitev delovnega oz. posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja

Delovno oz. posvetovalno telo za mladinska vprašanja bo celovito obravnavalo področje mladine v občini Jesenice, sprejemalo mnenja in stališča ter podajalo predloge županu ter občinskemu svetu. Člani delovnega oz. posvetovalnega telesa so predstavniki organizacij mladinskega sektorja, predstavniki lokalne skupnosti (občinski svet) in občine. Delovno oz. posvetovalno telo predstavlja trajno in redno povezavo med mladimi in občino.

Kazalnik: imenovano delovno oz. posvetovalno telo za mladinska vprašanja, število srečanj z mladimi, število obravnavanih pobud mladih

1.5. MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE

V okviru tega področja si prizadevamo vzpostaviti boljše pogoje za mladinsko delo in mladinsko organiziranje, predvsem v smislu podpiranja delovanja in razvoja organizacij mladinskega sektorja ter v prizadevanju za izgraditev mladinske infrastrukture. Organizacije mladinskega sektorja s svojim delovanjem in aktivnostmi pomembno prispevajo h kvaliteti življenja v okolju v katerem delujejo, saj prinašajo

nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti.

Ukrep 1: Sofinanciranje delovanja Mladinskega centra Jesenice

Ukrep obsega podporo delovanju javnega zavoda Zavoda za šport Jesenice - organizacijske enote Mladinski center Jesenice. Namenjen je spodbujanju participacije mladih, spodbujanju aktivnega preživljanja prostega časa, spodbujanju neformalnega učenja, prostovoljstva in omogočanje aktivnega državljanstva, spodbujanju inovativnosti in kulturne ustvarjalnosti mladih, uveljavljanju večkulturne vzgoje in spodbujanju integracije mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi. Cilj ukrepa je sofinanciranje delovanje Mladinskega centra v občini. Mladinski center nudi infrastrukturo, ki mladim nudi prostor za druženje in razvijanje svojih interesov.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega centra Jesenice.

Ukrep 2: Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Jesenice

Sredstva se namenjajo za izvajanje nalog na področju mladinske politike, ki se nanašajo predvsem za avtonomijo mladih in njihovo vključevanje v lokalno samoupravo – lokalno politiko in sodeluje pri upravljanju javnih zadev v jeseniški družbi. Ukrep vključuje tudi podporo posebnim programov in projektom MSJ, npr. vzpostavitev centralnega spletnega portala, kjer bodo na enem koncu zbrane informacije o možnosti rekreacije, datumih športnih, kulturnih, glasbenih in ostalih dogodkih, predavanj in ostalih aktivnostih, ki bodo pomembne za mlade občane Jesenic oz. organizacija in izvedba centralnega jeseniškega dogodka, ki bo povezal organizacije na Jesenicah. Mlade se povabi k aktivnemu sodelovanju in oblikovanju programa, sam program in finančni načrt pa se opredeli v programu dela Mladinskega sveta Jesenice.

Kazalnik: število izvedenih nalog, programov oz. projektov na področju mladinske politike, ki se določijo z letnim programom dela MSJ.

Ukrep 3: Sofinanciranje mladinskih projektov in programov

Ukrep je namenjen spodbujanju mladinskega dela. Vključuje sofinanciranje preventivnih projektov na področju dela z mladimi (otroki in mladostniki), ki je razdeljeno na primarno preventivo (usmerjena na celotno populacijo mladih z namenom in ciljem aktivnega preživljanja prostega časa v obliki taborov, srečanj, združenj, delavnic, izobraževanja in ostalih aktivnosti, ki dokažejo vsebinsko učinkovitost) ter sekundarno preventivo (usmerjena na določeno skupino mladih, ki so posebej ogroženi, s ciljem, da se s svetovanjem in reševanjem stisk in težav zmanjšajo učinki in posledice tveganih vedenj). S sofinanciranjem mladinskih projektov želimo spodbuditi aktivno participacijo mladih, omogočiti kakovostnejše mladinsko delo in podpreti izvedbo programov, ki jih izvajajo mladi in zajemajo tiste vsebinske aktivnosti, ki mlade usposabljajo za aktivno družbeno delovanje ter prispevajo k osebnemu razvoju ustvarjalnih posameznikov in celotnega mladinskega dela. V okviru tega ukrepa se predvideva tudi podpora pri izvajanju posebnih projektov Gimnazije Jesenice in Srednje šole Jesenice, sofinanciranje športnih in kulturnih programov oz. projektov, projektov za spodbujanje podjetništva med mladimi, projektov medgeneracijskega sodelovanja ter ostalih posebnih projektov (tabori, izmenjave, mladinski turizem, čezmejno sodelovanje…).

Kazalnik: število izvedenih programov in projektov, kjer so vključeni mladi.

Ukrep 4: Zagotavljanje infrastrukture za mladinsko delo in mlade
V okviru ukrepa se izvedejo različne aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem in izboljšanjem prostorskih pogojev in opreme za mladinsko delo in mlade (preučitev možnosti za novo lokacijo za celotno mladinsko dejavnost, izdelava ustrezne investicijske dokumentacije, pridobitev sofinanciranja, izvajanje nadaljnjih postopkov urejanja mladinske infrastrukture). Ukrep vključuje tudi ostale investicijske projekte s tega področja – vlaganja v otroško letovišče Pineta Novigrad ter proučitev možnosti za ureditev hostla v obliki sodelovanja z zasebnim sektorjem…

Kazalnik: število izvedenih investicij (investicijskega vzdrževanja) oz. obnovljena mladinska infrastruktura (v m2)

Ukrep 5: Spodbujanje aktivnega vključevanja mladih v dogajanja po krajevnih skupnostih
Namen ukrepa je spodbujati aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa med mladimi v lokalni skupnosti ter spodbujanje k zdravemu življenjskemu stilu. Spodbuja se sodelovanje in vključevanje mladih v dogajanja po posameznih krajevnih skupnostih.

Kazalniki: število aktivno vključenih mladih v dogajanja po krajevnih skupnostih.

2. TERMINSKI NARČT

V tabeli je predstavljen terminski načrt izvajanja ukrepov, ki sledijo zagotavljanju strateških ciljev strategije. Finančna sredstva za izvajanje ukrepov se določijo v letnem programu za mladino za posamezno proračunsko leto.

Tabela 2: Terminski načrt

	2014	2015	2016	2017	2018
Področje: Zaposlovanje					
Ukrep 1: Podpora projektu »Mentorstvo za mlade«		x	x	x	x
Ukrep 2: Sofinanciranje javnih del	x	x	x	x	x
Področje: Izobraževanje					
Ukrep 1: Zagotavljanje ustreznih pogojev za obstoj in razvoj visokošolskega izobraževanja (študij na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice)	x	x	x	x	x
Ukrep 2: Zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oz. drugih izobraževalnih oblik in zagotavljanje študijskih pomoči za izredni študij	x	x	x	x	x
Ukrep 3: Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)	x	x	x	x	x
Ukrep 4: Sofinanciranje	x	x	x	x	x

neformalnega izobraževanja mladih					
Ukrep 5: Zagotavljanje opravljanja praks mladih v občinski upravi in javnih zavodih	x	x	x	x	x
Področje: Stanovanjske razmere mladih					
Ukrep 1: Ugodnosti pri zaprosilu občinskih stanovanj za mlade in mlade družine	x	x	x	x	x
Področje: Mladi in družba – participacija mladih v demokratičnih procesih					
Ukrep 1: Javni spletni komunikacijski kanal	x	x	x	x	x
Ukrep 2: Ustanovitev delovnega oz. posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja	x	x	x	x	x
Področje: Mladinsko delo in mladinsko organiziranje					
Ukrep 1: Sofinanciranje delovanja Mladinskega centra Jesenice	x	x	x	x	x
Ukrep 2: Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Jesenice	x	x	x	x	x
Ukrep 3: Sofinanciranje mladinskih projektov in programov	x	x	x	x	x
Ukrep 4: Zagotavljanje infrastrukture za mladinsko delo in mlade	x	x	x	x	x
Ukrep 5: spodbujanje aktivnega vključevanja mladih v dogajanja po krajevnih skupnostih	x	x	x	x	x

3. ZAKLJUČEK

Strategijo za mlade v občini Jesenice za obdobje 2014-2018 sprejme Občinski svet Občine Jesenice za obdobje petih let in je vezana na vsakoletni sprejeti proračun Občine Jesenice.

Z izvedbo predlaganih ukrepov bo Občina Jesenice skupaj z nosilci mladinske dejavnosti spodbujala razvoj mladinskega dela ter na ta način prispevala k uresničevanju javnega interesa na področju mladine.

4. VIRI

- Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013 -2022 (Ur. list RS, št. 90/2013)
- Mladi odpiramo prostor. Najdeno na spletni strani http://www.mladi-in-obcina.si/index.php/lokalna-mladinska-politika/participacija-mladih.
- Priročnik za pripravo lokalnih srečanj projekta Dialog mladih 2.0: Vključujemo!
- Mladi v Nacionalnem stanovanjskem programu.

Številka: 007-14/2014
Datum: 06.05.2014

Župan:
Tomaž Tom Mencinger